

PLÁN PÉČE PRO PŘÍRODNÍ PAMÁTKU ZMRZLÍK

Zpracoval **ing. Petr Adamec**

pro období 1997-2007

1. ADMINISTRATIVNÍ ÚDAJE

Název území: Zmrzlík

Kategorie: přírodní památka

Datum vyhlášení: Vyhl. NVHLM Praha ze dne 4.7.1988

Okres: Praha

Katastrální území: Zadní Kopanina, Radotín

Parcelní čísla: Z.Kopanina 25, 72, 86č.,88, 97, 116, 128, 129č., 135/1,2, 136-141č.,
142, 168č., 178-185č, 186, 188č.,190, 191

Radotín 2887, 1777

Vlastníci, nájemci (uživatelé): Převážně soukromí vlastníci, úplný seznam vlastníků a nájemců je uložen na AOPK, stř. Praha, není však zřejmě aktuální.

Celková výměra: 16.35 ha, OP 11.94 ha

Výměra nelesní části (mimo LHP): cca 14.57 ha

---

2. HLAVNÍ PŘEDMĚT (MOTIV) OCHRANY

Geologické profily kopaninského souvrství siluru a paleontologická naleziště v malých lůmcích. Druhově velmi bohatá teplomilná společenstva.

---

3. CÍL OCHRANY

Udržení přístupnosti geol. profilů.

Zachování a restituce cenných teplomilných rostlinných společenstev, udržení a popřípadě vytvoření odpovídajících podmínek pro rozvoj populací významných rostlinných druhů (druhy skalních stepí, teplomilných pastvin, pionýrská společenstva lomových stěn, druhy teplomilných keřů).

4. CHARAKTERISTIKA CHRÁNĚNÉHO ÚZEMÍ ve vztahu k hlavnímu motivu ochrany

Geologicky je území tvořeno uloženinami svrchního siluru až spodního devonu (vápence až dolomitizované vápence a břidlice). Skalní výchozy a drobné lůmky tvoří naleziště zkamenělin. V břidlicích svrchních poloh kopaninského souvrství se nachází graptoliti, v nadloží je souvrství s význačným trilobitem *Encrinuraspis beaumonti*. V nadloží kopaninského souvrství se vyskytují hlavonožcové vápence požárského souvrství (silur). V jižní části ZCHÚ vycházejí vápence lochkovského souvrství (spodní devon).

Botanicky území tvoří mozaika stanovišť od vápencových skal přes skalní stepi, teplomilné pastviny až po mokřadní vegetaci podél potůčku a vodní nádrže. Pastevní krajina v návaznosti na dosud probíhající využívání ploch, na jižních svazích druhově bohatá společenstva hlaváče bledožlutého a válečky prapořité. Bohatý výskyt významných a chráněných druhů (např. koniklec luční český, hvězdnice chlumní, kavyl ivanův, sasankovka lesní aj.). Bohatý výskyt drobných bezobratlých vázaných na analogická společenstva. Významná mykologická lokalita (lanýž pravý). Návaznost na podobná stanoviště v Radotinském údolí.

Lesní porosty, většinou druhotně vzniklé náletem, jsou v CHÚ zahrnuty z důvodu arondace a geol. jevů, nejsou příliš hodnotné.

---

5. ZÁSADNÍ VLIVY LIDSKÉ ČINNOSTI V MINULOSTI

Terénní zářezy a skalní výchozy zkrasovatělých vápenců v zemědělské krajině sloužily jako kozi pastviny. V souvislosti s dlouhodobým využíváním k pastvě koní v současnosti nebylo toto využívání ploch dlouhodobě přerušeno. Okolo vesnice vzniklo několik drobných lůmků. Až do 20. let tohoto stol. území takřka bez stromové vegetace. Později ve 20. letech v rámci daňových úlev malá část zalesněna nevhodně akátem. Po 2. svět. válce nepasené volné plochy spontánně zarostly hustým náletem (jde o malou část území).

---

6. VLIVY SOUČASNOSTI A MOŽNÁ RIZIKA DALŠÍHO OHROŽENÍ

Mladá náletová vegetace v některých částech zakrývá profily a skalní výchozy i pastviny. Zastiňováním a zarůstáním ohrožuje teplomilná společenstva.

Intenzivní pastva na některých plochách je zřejmě již příliš silná a narušuje rozvoj společenstev. Pohyb koní v některých částech narušuje půdní pokryv a vzhledem k náchylnosti území k erozi začíná být nebezpečný.

Některé plochy (především hodně svažité) jsou ohroženy zarůstáním.

Celkově je však největším rizikem ohrožení zástavba okolních pozemků nebo tlaky na rozšíření zahrad.

7. VYMEZENÍ ÚZEMNÍCH JEDNOTEK z hlediska potřeb asanačních a regulačních zásahů a jejich přibližná výměra

Vymezené územní jednotky jsou zakresleny v přiložené mapě měř. 1 : 5.000.

V zásadě je možno rozčlenit plochu celé rezervace dle typu stanoviště a potřebných převládajících zásahů do 6 základních územních jednotek:

1. Teplomilná pastvina

Teplomilná pastvina v "amfiteátru" - pastvina koní "Ranče u bílého koně" a okolí směrem východním v jižní části ZCHU. celková výměra cca 0,5 ha.

k.ú. Zadní Kopanina pč: 141 č.

2. Zarůstající pastvina a skalnatý hřbítok

Mírně skalnatá svažité plocha ve střední části území

celková výměra cca 2,7 ha.

k.ú. Zadní Kopanina pč: 141 č.

3. Pastviny přiléhající k Hucul klubu

Pastviny v severní části území

celková výměra cca 2,7 ha.

k.ú. Zadní Kopanina pč: 141 č.

4. Lesní porosty v zářezu rokle

Zčásti náletové husté porosty vyššího věku v terénním zářezu - východní cíp území.
Výměra: cca 1,6 ha.

k.ú. Zadní Kopanina pč: 141 č.

5. Fragment skalní stepi na samostatné plošce oddělené od vlastního území v jižní části lokality.

Celá samostatná část ZCHÚ.

Výměra: cca 1,6 ha.

k.ú. Zadní Kopanina pč: 47, 49č., 782

6. Zarostlá svažité až skalnatá pastvina v zástavbě ve střední části území

Klínovitá plocha sevřená dvěma silnicemi a zahradou.

výměra je cca 0,5 ha.

k.ú. Zadní Kopanina pč: kpč. 713 č.

Výměry ploch jsou někde jen orientační odhady.

---

8. POROSTNÍ VYMEZENÍ CHŮ A ROZBOR SOUČASNÉHO STAVU POROSTŮ

Lesní porosty na lesním půdním fondu patří do LHC Strnady, LS Jíloviště. Do rezervace zasahuje porost 6 A10 (a 6H 3 je v OP).

Rozbor současného stavu porostů a návrhy způsobu hospodaření v lesních porostech v rámci rezervace jsou uvedeny ve zpracovaném a schváleném plánu péče. Jde o z ekologického hlediska nehodnotný porost v dost zanedbaném stavu.

V tomto plánu je navrženo z pěstebního hlediska bez zásahu. Bylo by vhodné odtěžit souše z rokle (za podmínky že bude možné je vyklidit bez narušení okolních travních ploch).

---

9. NÁVRHY PRAKTICKÝCH OPATŘENÍ A HOSPODAŘENÍ VE STANOVENÝCH ÚZEMNÍCH JEDNOTKÁCH

1. Teplomilná pastvin a okolí

Charakteristika ploch

Intenzivně pasená pastvina a výběh koní. Tato plocha a okolí je botanicky cenné (teplomilná pastvina s hlaváčem bledožlutým, válečkou prapořitou). Je dost intenzivně pasená. K ploše přiléhá z východu méně intenzivně využívaná pastvina. Jsou zde mírné problémy s erozí vlivem pohybu koní ve svažité zkrasovatělem terénu. Ve východním cípu u lesa je plocha výskytu sasankovky lesní v ostrůvku trnek.

Návrh opatření

Plochu sledovat a event. se pokusit o dohodu s vlastníky o omezení pastvy. Nepasené části požádat o vypasení koňmi nebo vyžnout. Bylo by vhodné sledovat stav zarostlých mezí, zvláště tam, kde je výskyt chráněných druhů. Mírně potlačovat trnky a udržovat je nezapojené a řídké (třeba při vysekávání užívat arboricid).

2. Zarůstající pastvina a skalnatý hřbítek

Charakteristika ploch

Skalnatý hřbítek s hojným výskytem chráněných druhů, který začíná mírně zarůstat. Přiléhá k němu svažité pastvina s malými skalními výchozy. Na obou částech je několik starších soliter (DB, BO) a šířící se mladý nálet (mléč, jasan ...).

Návrh opatření

Plochu sledovat. Občas by bylo vhodné mírné extenzivní pasení, ale jen opravdu mírně. Mladý nálet by bylo třeba razantně vyřezat a ošetřit arboricidem (mohlo by zůstat jen malé množství cenných teplomilných keřů). Starší solitery spíše ponechat, ale u některých aspoň razantně prosvětlit koruny, aby nestínily. Travní porost by bylo přes velký sklon, který ztěžuje zásah, vhodné sekat strunou křovinořezu nebo vypásat. Odstranění černých skládek.

3. Pastviny přiléhající k Hucul klubu

Charakteristika ploch

Plocha je dosti podobná jednotce č.1. Část intenzivně pasená, část méně. Nepasená svažité část zarůstá. Mírné problémy s erozí.

Návrh opatření

Plochu sledovat a event. se pokusit o dohodu s vlastníky o omezení pastvy. Nepasené části požádat o vypasení koňmi nebo vyžnout. Středně silně potlačovat trnky a teplomilné keře, udržovat je nezapojené a pomístní (třeba při vysekávání užívat arboricid). Travní porost na nejsvažitějších částech by bylo přes velký sklon, který ztěžuje zásah, vhodné sekat strunou křovinořezu nebo vypásat.

4. Lesní porosty v zářezu rokle

Charakteristika ploch

Zčásti náletové porosty. Jde o převážně akátinu s příměsí cennějších dřevin.

Návrh opatření

Jen opatření v rámci LHP.

5. Fragment skalní stepi na samostatné plošce oddělené od vlastního území v jižní části lokality.

Charakteristika ploch

Skalnatý suk, na temeni cenný fragment skalní stepi s bohatou populací koniklece a s kavylem. Vzhledem ke sklonu stěn prakticky obtížně přístupný. Plocha je ve spodní partii u silnice zarostlá jasanovým náletem. Přiléhající lůmek je také dost zarostlý a zasucený. Ve vyšších partiích přechází pastvina východní strany suku ve fragment stepní partie s výskytem chráněných druhů.

Návrh opatření

Jasanový nálet při silnici vyřezat a ošetřit arboricidem, stejně zarostlý lůmek na záp. okraji plochy. Travní porost by bylo přes velký sklon, který ztěžuje zásah, vhodné sekat strunou křovinořezu nebo vypásat. Odstranění černých skládek v lůmku.

6. Zarostlá svažité až skalnatá pastvina v zástavbě ve střední části území

Charakteristika ploch

Plocha povětšinou zastíněná keřovým i stromovým náletem starým cca 15 let. Plocha dost zanedbaná s posledními zbytky cenných partií.

Návrh opatření

Vykácení a vyřezání náletu, ošetření arboricidem. Bylo by vhodné po dohodě s majiteli i skácení vzrostlých jasanů na vedlejší zahradě jižně přes silnici, které stíní plochu.

Travní porost by bylo přes velký sklon, který ztěžuje zásah, vhodné sekat strunou křovinořezu nebo vypásat.

Návrh opatření v celém území

Vzhledem k využívání území k pastvě a citlivosti území vůči erozi je klíčem k úspěšnému managementu spolupráce a dobrá komunikace s jezdeckými organizacemi doplněná o management příliš svažitých partií, kam se koně nedostanou a o potlačování náletu. Z tohoto pohledu je třeba i dbát o cestní síť.

Nevhodné pěšiny a stezičky znepřístupnit překážkami. Erozní rýhy by bylo vhodné jednoduchými úpravami opravit a zabránit jejich dalšímu prohlubování.

V ochranném pásmu odstraňovat ve spolupráci s vlastníky černé skládky, dbát o kulturní stav, bránit erozi.

---

10. NÁVRHY NA DOPLNĚNÍ OZNAČENÍ A VYMEZENÍ HRANIC PP

Rezervace bude třeba zřejmě nově zaměřit a ujasnit vymezení parcel ležících v ZCHÚ.

Rezervace již není v terénu označena pruhy na stromech, v bezlesé části pruhovým značením na kůlech v dostatečné hustotě. Bylo by vhodné toto značení doplnit a obnovit.

Nebylo by vhodné zvažovat redukci území.

---

11. NÁVRHY NA OPATŘENÍ K VĚDECKÉMU A KULTURNĚ VÝCHOVNÉMU VYUŽITÍ

V této maloplošné převážně nelesní rezervaci, se naskýtají určité možnosti účelového studia vývoje rostlinných společenstev pod vlivem různých typů managementu a užívání pozemku (pastva, vyžínání v jiných podobných částech Rad. údolí). Vývoj společenstev by bylo vhodné stále sledovat.

Území je využíváno ke studiu geologického fenomenu.

Bylo by možno zvažovat možnost osvětového využití (např. informační tabule), nejčinnější partie by však vzhledem k nebezpečí eroze a hodnotě bylo vhodné chránit před návštěvností.

12. PŘEDPOKLÁDANÉ NÁKLADY

a) Jednorázové

Zaměření	100 000 Kč
Likvidace kompaktních náletů	50 000 Kč
Vyčištění území od černých skládek a odpadků (včetně odvozu)	15 000 Kč
Vyčištění lomových stěnek od náletů.....	5 000 Kč
Opravy a obnovy cestní sítě, znenpřístupnění pěšin.....	20 000 Kč
Údržba značení a vysvětlující tabule	20 000 Kč

C e l k e m : 210 000 Kč

b) Průběžné (roční)

Pravidelné odstraňování nežádoucích dřevin, náletu	15 000 Kč
Vyžínání.....	20 000 Kč
Opravy cestní sítě,znenpřístupnění pěšin, opravy erozních rýh.....	3 000Kč
Odstraňování odpadků.....	3 000 Kč
Údržba značení a vysvětlující tabule	3 000 Kč

C e l k e m : 41 000 Kč

Uvedené náklady jsou pouze hrubé odhady, závislé též na hladině cen (která jistě poroste). Některé náklady mohou být hrazeny z jiných zdrojů (např. majitelem).

13. NAVRŽENÉ ZÁSAHY REALIZUJE:

Plán péče realizují pověřené právnické a fyzické osoby na základě uzavřených hospodářských smluv, případně vlastníci či nájemci pozemků.

14. KONTROLU REALIZACE PLÁNU PROVEDE:

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky,
středisko Praha.

15. ODBORNÉ SLEDOVÁNÍ ZMĚN v souvislosti s provedenými zásahy zajistí:
Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky,
středisko Praha.

---

16. POUŽITÉ PODKLADY

Rezervační kniha PP Zmrzlik
Inventarizační průzkumy
navržená metodika managementu o ZCHÚ
Aktuální terénní šetření

---

17. ZPRACOVAL:

ing. Petr Adamec

Datum: 21. 8. 1996

---

18. VYJÁDŘENÍ AGENTURY OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY

Dne: _____

razítko, podpis

---

19. SCHVÁLENÍ ORGÁNEM OCHRANY PŘÍRODY

Dne: _____

razítko, podpis

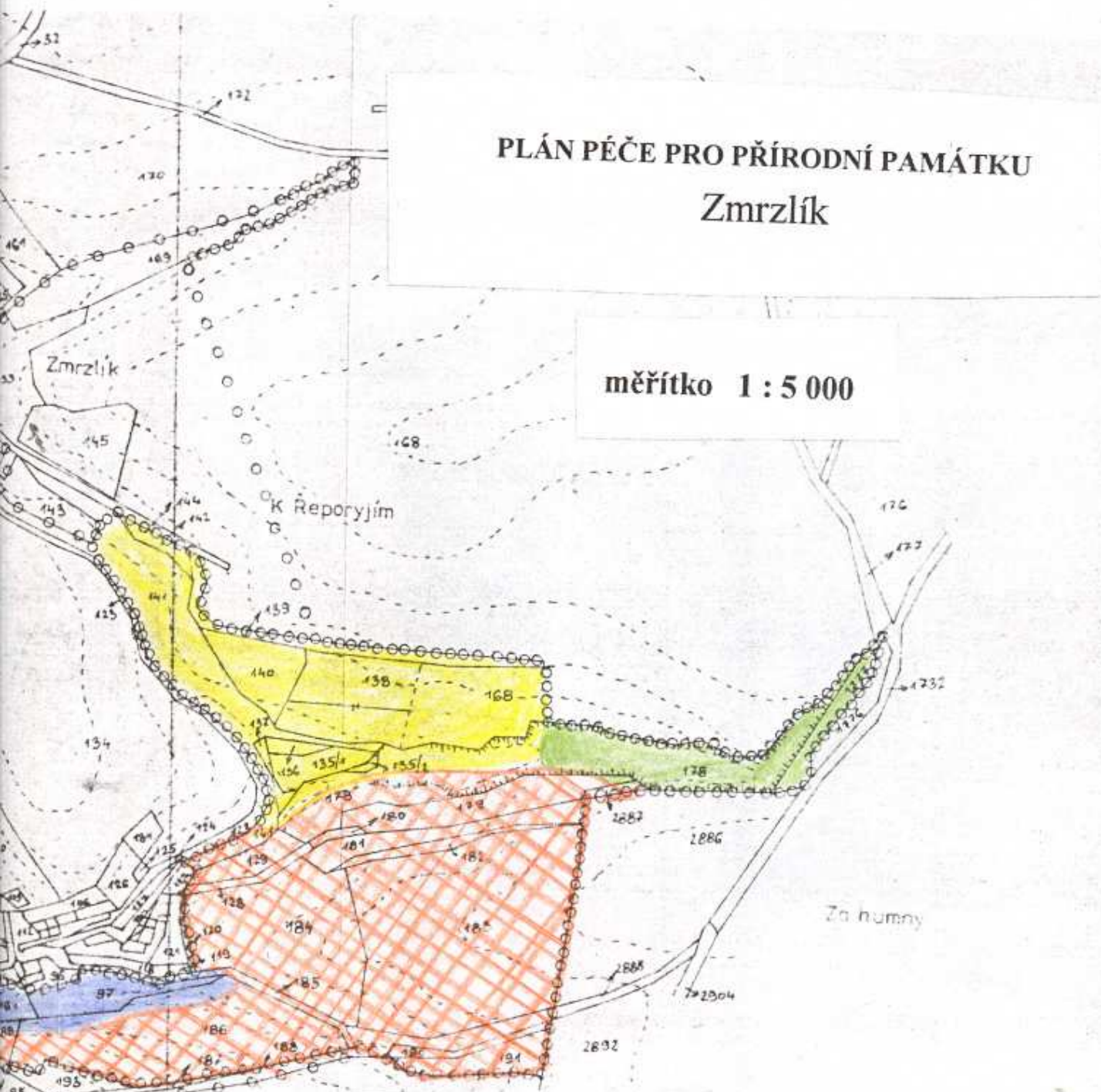
(Pozn.: Plán péče projedná orgán ochrany přírody před jeho schválením s vlastníky i nájemci dotčených pozemků a příslušnými orgány státní správy podle §10, odst. 9 vyhl. MŽP ČR č. 395/92 Sb.).

PLÁN PÉČE PRO PŘÍRODNÍ PAMÁTKU Zmrzlík

měřítko 1 : 5 000

VYMEZENÍ ÚZEMNÍCH JEDNOTEK z hlediska potřeb asanačních a regulačních zásahů

vymezené územní jednotky:

1. Teplomilná pastvina
2. Zarůstající pastvina a skalnatý hřbítok
3. Pastviny přiléhající k Hucul klubu
4. Lesní porosty v zářezu rokle
5. Fragment skalní stepi
6. Zarostlá svažité až skalnatá pastvina

ZADNÍ KOPANINA

